

Jago „Othellos” (1963). See, missuguse külmavärinateni viiva tõlgenduse võis sellest teha!”

„Kõik Mozarti ooperid olid temale ideaalselt kirjutatud,” lisab Mikk. „Ja siis kolm Verdi rolli: Jago, Rigoletto ja Rodrigo de Posa („Don Carlos”, 1971), mis eemalt vaadates tundusid hääleliselt mitte tema rollid olevat, aga missuguste kontrastidega ja sisemise rikkusega ta suutis neid välja laulda! Et kuskil ei jäänud midagi puudu. Lihtsalt kunstimeisterlikkus! Ta pidi ennast ületama. Don Giovanniga polnud tal probleeme, aga Verdi rollid nõudsid temalt enda kokkuvõtmist.”

„Ja ta ei teinud ju midagi muuseas, ta tegi kõike alati kirega,” kinnitab Kaal.

Peale lavategevuse lindistas Ots umbes pool tuhat laulu ja astus üles mitmes filmis. Kõik see tagas talle tohutu menu ja austajate armee. Mikk märgib, et Venemaal peeti teda suureks staariks, eriti pärast seda, kui ekraanile tuli film „Mister X” (1958).

„See kirjade möll, mis Tallinnasse tuli... Neid oli igal hommikul Estonias peaaegu terve pakk, mõne peal lihtsalt kirjas: Tallinn, Georg Ots. Aga need tulid kohale. Teatud käekirjad olid talle tuttavad, mõned ta viskas kohe prügikasti. Aga mõned ta võttis kaasa, üksikutele kirjadele ka vastas.”

Mikk meenutab seika 1950-ndate lõpust, kui Otsal olid kontserdireisid üle Eesti. „Ikka räägiti, kuidas linnas on tema pildid müürilehtedelt välja lõigatud, kuidas neid fotosid koguti. Selline oli üldrahvalik armastus tema vastu!”

„See, et teda armastati, läks talle väga korda. Tema andis endast kõik ja talle anti vastu ka,” ütleb Kaal. „Aga see väsitab teda väga. Mäletan, kuidas lõpetasime etenduse kuskil, näiteks tol ajal Kirovi teatris, ja ta ütles mulle: ära mine ära, lähme koos. Ta armastas oma tööd, ta oli teinud oma etenduse ära, ta oleks tahtnud olla veel etenduse sees, omaette, aga siis tuli see parv peale... Muidugi talle meeldis see, et teda austati, see on arusaadav, aga kui seda sai liiga palju...”

Kadedusest tekitatud kuulujutud. Ülimal kuulsusel ja rahva armastusel oli ka teistsugune varjupool: kuulujutud, millega teda ümbritseti kollegiaalsest kadedusest või armukadedusest. Raig selgitab, et jõudnud Jaroslavlisse tagasi kodumaale, alustas hulk lauljaid koos tööd Estonias. Georg laulis esialgu kooris, kuid kuna ta sai õige pea solisti ülesandeid, tekitas see teistes kadedust. Võibolla oli asi ka vastamata armutunnetes, igatahes levisid kättemaksuks igasugused absurdsed kuulused. Kuulujutud tema ja ta teise naise Asta turbulentsel abielu kohta. Või jutud, et Ots olewat homoseksuaal. Toona polnud ka seltskonnaajakirjandust, mis oleks välja selgitanud, kas millelgi oli tõepõhja all. Otsa lähikondlased on igatahes aastakümneid intervjuudes korduvalt kuulujutte kummutanud.

Üks salapärasemaid Otsa saatnud lugusid oli see, et ta olewat olnud KGB agent, kes värvati Jaroslavlisse enne sõja lõppu ja koju saatmist. Raig lükkab sellegi ümber, sest olles lugenud Otsa kohta tehtud ülipaksu KGB toimikut, ei ole ta sealt leidnud ühtegi viidet kuulsa laulja topeltelule.

Kuid milline oli kuulsa laulja, mitme preemia ning ENSV ja NSVL-i rahvakunstniku tiitliga pärjatud Ots väljaspool rambivalgust, tavainimesena? Rahulik, endastmõistetavalt lihtne, loomulik, heasüdamlik – loetlevad Kaal ja Mikk oma sõbra iseloomuomadusi. Ta ei olnud suur staar, ei kõndinud ringi, nina püsti.

Iga inimene teatris oli oluline. Mikk: „Tema suhtumine kolleegidesse oli samaväärne nii koorilauljate kui ka rahvakunstnike puhul. See inimlik kollegiaalsus nii elus kui ka laval oli tema juures erakordne. Iga inimene teatris oli tema jaoks oluline.”

Georg Ots oma Võsu suvilas 1961. aastal. Võsul armastas laulja oma akusid laadida, kala püüda, looduses viibida, joonistada.

Georg Ots ja Anu Kaal koos laval

FOTO: ESTONIA TEATER

Georg Ots 1920 - 1975

- 1920 Sünnib Petrogradis Karl ja Lydia Otsa pojana, perekond ootab Eestisse.
- 1932 Esimene ooperiroll „Carmenis”, isal samas Don Jose osa.
- 1938 Lõpetab Tallinna prantsuse lütseumi, saab Eesti meistriks 1500 m ja 4x 200 m teateujumises.
- 1940 Läheb ehitusinseneriks õppima, enne seda armeeteenistus mereväes, Eesti okupeeritakse NSVLi poolt.
- 1941 Pool aastat kestnud abielu veinikaupmees Laane tütre Margotiga. Ots mobiliseeritakse punaarmee, sakslaste pealetungi ajal evakueeritakse Leningradi, kuid see laev saab pommitabamuse. Ots päästetakse uppumisest, ta satub tankitõrjerühma, sealt Eesti kunstiansambliitesse Jaroslavl linna.
- 1944 Teine abielu Asta Saarega. Sünnib poeg Ülo, Otsad tulevad tagasi Tallinnasse. Otsa esimene Estonia roll „Jevgeni Oneginis”. Ta asub õppima Tallinna konservatooriumi.
- 1947 Sünnib tütar Ülle.
- 1949 Raimond Valgre ja Debora Vaarandi „Saaremaa valsi” lindistus Eesti raadios.
- 1951 Ringreis Soomes, järgneb rohkesti Soomes-käike, on esinemi ja plaadistamisi. Lõpetab konservatooriumi.
- 1952 Esimest korda „Don Giovanni” nimiosas.
- 1957 Plaadistab soome keeles „Saaremaa valsi”. Haigestub neerutuberkuloosi, löikus Moskvas, üks neer eemaldatakse.
- 1960-ndad Otsa täisküpsuse kümnend. Ooperiliteratuuri tähtsaimad baritoniosad, esinemised TVs, raadios, filmis, jumaldamist Venemaal ja Soomes, rohkesti igasuguseid tunnustusi ja auhindu.
- 1964 Lahutus ja uus abielu 20 aastat noorema modelli Ilona Noorega.
- 1967 Sünnib tütar Mariann.
- 1970-ndatel algavad pidevad peavalud, mida ravitakse põskkoopäpõletikuna. Hilisem diagnoos – vähk. Esimene löikus Moskvas, kokku viis löikust.
- 1975 Viimased esinemised 12. ja 13. jaanuaril Tallinnas ja Tartus. Laulab mustades prillides viimasena Pali Raczi laulu „Mustlasprimašest”
- 1975. aasta 5. septembril Ots sureb, pooleli jääb „Don Giovanni” lavastamine. Ta maetakse Tallinna Metsakalmistule.

„Härrasmees,” lisab Kaal.

Raig, kes kuulas Otsa elulooraamatu tarbeks Eesti Raadio arhiivis tundide viisi intervjuudest laulja enda mõtteid, rõhutab tema perearmastust. Ots oli abielus kolm korda: esimene naine Margot emigreerus pärast Georgi mobiliseerimist sõja ajal läände, teise naise Astaga olid nad abielus üle 20 aasta, neil oli kaks bioloogilist last, Ülo ja Ülle ning kaks adopteeritud last Hendrik ja Jüri. Kolmas naine Ilona tõi ilmale tütar Marianni.

„Ots on ise talle väga iseloomulikult öelnud: kui me oleme noored, siis me ei saa aru, kui suur väärtus on lapsed. Lapsed kasvavad

nagu vili põllul. Aga hiljem saame nende väärtusest aru. Ta oli 48-aastane, kui viimane laps sündis, talle ta pühendus täielikult,” sõnab Raig.

Mikk lisab, et Ots polnud selline inimene, kes ihkas pärast etendust veel peole minna. „Kui etendus läbi sai, tahtis ta minna koju oma pere juurde, see oli tema kindlus.”

Väljaspool Estoniat sõbrad olnud Mikk ja Ots käisid koos suusatamas, veel meeldis Otsale suvitada Võsul oma suvekodus lõõgastuda, kala püüda, joonistada, looduses olla.

„Kui ta ka seltskonnaüritustel oli, ega ta ei rääkinud anekdoote, polnud seltskonna kesk-